

Sedat Üründül Koşusu'nda zafer Baba Dallas'ın oldu

2016 yılında aramızdan ayrılan, yazarımız Ömer Üründül'ün babası Sedat Üründül adına düzenlenen Sedat Üründül Koşusu

FOTOĞRAF: MUSTAFA NACAR

dün İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda gerçekleşti.

3+ yaş safkan İngiliz atlarına mahsus olarak koşulan yarış, 1400 metre çim pistte yapıldı. Koşuyu Mustafa Kılıçaslan'ın sahibi olduğu **Baba Dallas**, jockeyi Akın Sözen idaresinde 1.24.39 dereceyle kazandı.

Sedat Üründül Koşusu'nu Baba Dallas kazandı

İstanbul
Veliefendi
Hipodromu'nda
Sedat Üründül
adına düzenlenen
koşuyu Mustafa
Kılıçaslan'ın sahibi
olduğu Baba Dallas
isimli safkan ka-
zandı. 1400 metre
mesafede ve çim

pistte koşulan yarışta jokey Akın Sözen'in bin-
diği Baba Dallas 1.24.39'luk derecesiyle finiši
önde geçti. Yarışın ardından düzenlenen tö-
rende, kazanan safkanın sahibi adına Mustafa
Gürcü'ye kupasını merhum Sedat Üründül'ün
oğlu Ömer Üründül takdim etti. Jokey Akın
Sözen'e ise plaketini Emir Üründül verdi.

Kaan Sidar: Babamın seveni çoktu

İttifak Gazetesi
Sözlü Tarih
Çalışmaları
Yazı Dizisi-4

Kaan Sidar: Öncelikle ailemizdeki atçılık babamın doğumundan çok öncelerine dayanıyor. Babaannemin anne tarafından dedelerinin soyu Kırım Giray hanedanına dayanır. Kırım hanlığı çöküp, Rusların eline geç-

tikten sonra Kırım hanı 2. Mengli Giray'ın soyundan gelen atalarımıza padişah 1. Abdülhamid ve ardından tahta çıkan 3. Selim tarafından Bulgaristan'da Yanbolu ve Tınova'da çok geniş araziler tahsis edilmiş.

İBRAHİM ETHEM GÖREN'İN HABERİ 8'DE

İttifak

16 EKİM 2021 CUMARTESİ www.ittifakgazetesi.com AKTÜEL

İttifak Gazetesi Sözlü Tarih Çalışmaları Yazı Dizisi-4:

Kaan Sidar: Babamın seveni çoktu

Türk atçılığının yüzakı şahsiyeti Vâlâ Sidar'a rahmeti vesile kılarak hazırladığımız yazı dizimizin dördüncü bölümünde merhum Sidar'ın atlarla ünsiyetine değiniyoruz.

İbrahim Ethem Gören: Vâlâ Bey'in sevgisini de konuşalım. Atları nasıl severdi? Babamın gözdeleleri hangi atlardı? ■ **Kaan Sidar:** Öncelikle ailemizdeki atçılık babamın doğumundan çok öncelerine dayanıyor. Babannemin anne tarafından dedelerinin soyu Kırım Giray hanedanına dayanır. Kırım hanlığı çöküp, Rusların eline geçtikten sonra Kırım hamî 2. Mengli Giray'ın soyundan gelen atlanımız padişah 1. Abdülhamid ve ardından tahta çıkan 3. Selim tarafından Bulgaristan'da Yanbolu ve Tırnova'da çok güzel araziler tahsis edilmiş. Hatta dedelerimizden biri de henüz çocukken padişah 1. Abdülhamid'in Bulgaristan'ı ziyaretleri sırasında "sehzadelerimin içinde bir de bezedele olsun" denilerek Saray'a alınmış ve sonradan padişah olacak olan 2. Mahmud ile birlikte büyümüşler. Bu arazilerde Osmanlı sivarı birliklerinin ihtiyacı için büyük at sürüleri beslenmiş. Bu araziler daha sonra Bulgaristan'ın bağımsızlığı ile birlikte elimizden çıkmış. Ancak tapu kayıtları elimizde mevcuttur. Daha önce anlatmış olduğum ve babamın "o atlarımdan birini neden bana sakladımız?" diye arkasından ağladığı atlar işte o atlardır.

Babannemin büyükgözü Hafız Ahmet Bey'in kardeşi Tuna Orduşu Kumandanı Sıvı Fergî İsmail Hakkı Paşa'dır. İsmail Hakkı Paşa son Osmanlı Sadrazamı Ahmet Tevfik Paşa'nın da babasıdır. Ahmet Tevfik Paşa'nın oğlu ve dedesiyle aynı adı taşıyan İsmail Hakkı Okday ise yine bir sivarı subayı olup Alman İmparatorluk Harp Akademisi mezundur ve 1. Dünya savaşında Kayzer Wilhelm'in Hassa Sıvı Alayında görev yapmıştır. Sultan Vahidettin'in kızı Fatma Ulviye Sultan ile evli olan İsmail Hakkı Bey, gizlice Anadolu'ya geçerek Milli Mücadeleye katıldığı için Vahidettin tarafından kızından cebrten boşatılmıştır. İsmail Hakkı Bey 2. evliliğini de Bülent Ecevit'in teyzesi Ferihte Hanım ile yapmıştır. Dolayısıyla ailemizin atçılık ile ilgili aslında babamdan çok öncelere dayanıyor. Yine büyükgözü Miralay İsmail Zühdi Bey'in de Enver Paşa tarafından hediye edilen demiri kır donda ve Ceylan adında çok güzel bir Arap atı varmış.

■ **Fotoğrafi var mı?**
■ Ceylan'ın fotoğrafı mevcuttu ama kayıp maalesef.
■ **Babamın at sevgini konuşuyorduk...**

Babam soyacağımından ötürü olsa gerek çok küçükliğimden beri atlara karşı büyük sevgi besliyordum. Biraz büyüdükçe evde gelen sütcünün atını kaçırıp binmeye başlasayınca dedem babama bir at almak zorunda kalmış.

■ **Babamın önce aktör sonra yarışsever olarak**

başladığı hipodrom macerası için büyükgözü paragraf açalım... Babamın at merakı nasıl başlamış? Bir sohbetimizde Vâlâ beyin ata binmeye toprak katanatlarıyla başladığını, biraz büyüdükçe ise eve gelen sütcünün atına binip kaçırınca büyükbabamın babanıza bir at almak zorunda kaldığını söyledikten sonra o dönemde ailenizin sahip olduğu atların isimlerini yanlış hatırlamıyorum **Derviş, Makara, Alceylan ve tayı Bambi, Kartopu ve Kıvrık olarak saymıştınız. İsmi anmayı unuttuklarmı mı bu atlardan? Hangileri koşum, hangileri de binek atlarıydı? İlk atın adını nedir?**

■ **Saniyurum** ilk alınan at Alceylan. Alceylan ve sonra Makara hem binek hem binek hem de koşum atı olarak kullanılmışlar. Derviş, Kartopu ve Kıvrık ise binek atları. Arada başka atlar da olmuş ama benim adlarımda kalan bunlar. Babamın Kalamışlı Sinyor Pari tarafından hediye edilen bir de eşiği ve eşek arabası var. Bu eşek arabası 29 Ekim töreninde süslenip püsenip geçit törenine katılmış ve gazetelerde haber olmuş. Babam okulundan kaçıp sık sık at yerleriyle koştuğu için çareyi tavlanma kapısına kol demiri yapıp kilitlemek bulmuşlar ancak babam ata havuç, kuru üzüm yedirecek demirin atından geçmeyi öğretilerine devam ediyormuş. Ömeri'de mahalli yarışları yapılıncaya haber alan babam Safkan İngiliz olan Kartopu'yu kaçırıp yarışa katılmış ve birinci olmuş.

■ **Nasıl bir ödül almış?**
Ödül besli bir koçmuş. Koç'un hanesine yerleştirilen babam eve hava kararken dönmeliyim.

■ **Babamın gözdeleleri nasıl karşılanmış?**

■ **Bedem** isten geldiğinde kol demiri ve kıldın yerinde olup atın ahtırda olmadığını görünce hiddetlenmiş tabii ama babam çokça birlikte çıkagelince

■ **Denizcilik** için atlarımla birlikte deniz girmeye başladım. ■ Bir önceki için attan düşmek vakası aklımdadır ancak babam hayatında attan hiç düşmemiş. Yalnız bir keresinde çayırda otlayan ve yanında tayı olan bir

cezadan kurtulmuş.

■ **Yeni gelişmiş, fitrihinde Bağdat Caddesindeki yapılan ve her seferinde Vâlâ beyin birinci olduğu amatör yarışları konuşalım...**

■ Babam ve Kavalalı Mehmed Ali Paşa soyundan gelen Abbas Celaloğlu brik denilen iki tekerlekli at arabaları ve bunlara koşulan trırsı atlarla 1940'ların sonlarında o zamanlar stabilize bir yol olan Bağdat caddesinde trırs yarışları yapıyorlar ve babam Rus Orlof cinsi, çok süratli bir trırs olan atımız Makara sayesinde Abbas Bey'i her defasında geçmeyi başarmış.

■ **Celaloğlu ailesine de değinelim...**

■ Celaloğlu ailesi Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa'nın yeğenidir ve bu aileden Prens Halim Saif Türkhan, Ali Haydar Barsal ve Halim Celaloğlu gibi Türk atçılığında ve yarışçılığında damgalarını vurmuş büyük atçılar çıkmıştır. Prens Halim Saif'in Romance adlı kısırağı gelmiş geçmiş en büyük atlarımızdan biridir. Halim Saif'in meşhur Baltacı Gıftığı uzun yıllar boyunca ülkemizin en önemli özel hararından biri olmuştur.

■ **Halim Beylere yetişebildiniz mi?**

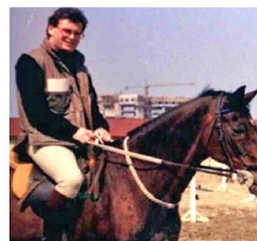
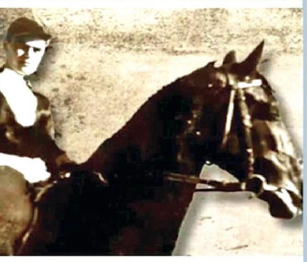
■ Ben Halim Bey ve kardeşleri Abbas ve Sencer beyleri yakından tanıdım. Bir de Kerrâr Bey vardı ama tanışmış değilim. Günümüzde Halim Bey'in oğullarından Ahmet Celaloğlu Riva'da bulunan hararlarında yarışçılığı devam ediyor ve atları hipodromlarımızda yarışlara katılıyor.

■ **Kalamış'ta atlarıyla birlikte denize girmeye ilgili bir rivayet var. Siz denk geldiniz mi?**

■ **Atlar** doğal yüzücülerdir ve sudan korkmazlar. Babamın bir özelliği de cıplak, yani eylesiz ata binmişim ki bu pek zor bir işti. Kartopu'yı birlikte sıcak yaz günlerinde Kalamış köyünde denize girip serinlermiş. Eski Kızıtopraklılardan babamın atla birlikte denize girdiğine şahit olanlar vardı. Hatta bunu bir Facebook grubunda yazanlar da oldu.

■ **Babamın gözdeleleri için attan düşmediği rivayetini de konuşalım...**

■ Bir önceki için attan düşmek vakası aklımdadır ancak babam hayatında attan hiç düşmemiş. Yalnız bir keresinde çayırda otlayan ve yanında tayı olan bir

kısağa sokulmak gibi bir hata yapmış. Tayım kıskanan kısrağın babamı kolundan fena halde sımsık. Tek vukuatı budur.

■ **Vâlâ beyin yaşlılığında atlarla teşriki mesaisi nasıldı?**

■ İleri yaşlardayken bile zaman zaman ata binerdi ve en huysuz atları bile yola getirirdi. Babamın binicilik yeteneği fitri, yani doğuştan geliyordu. Bir ustası veya hocası yoktu. Kendi kendisi geliştirmişti. Yıllar sonra Spahiocağı'nda benim ata bindiğim 1990'larda kulübün huysuz atı Cemo'ya -ki bu at Vehbi Koç'un atıymış sonradan kulübe hediye edilmiş- binip araziye çıkması var ki herkesin ağzı açık kalmış. Ben de babamla iftihar etmişim.

■ **Merdivenköy'deki haranıza ve mütevazı padokunuza unutmayalım. Kaz yılburada at yetiştiği Vâlâ Bey?**

■ Merdivenköy'e hara diyemeyiz. Fiziki imkânları da yok gibi bir şeydi. Babam burada bizim Burada Bektaşî tekkesi Şahkulu Sultan Dergâh'nın hemen yanında bulunan bir araziye ve metruk bir binayı vakıflar idaresinden kiralamıştı. Burada tadilat yapılarak akı imalatı için ufak bir tesis kurulmuştu. Ayrıca depolama amaçlı kullanılıyordu. Aramızın bir kısmı padok yapmaya müsait olduğundan dergâha ait eski bir tavlayı yenileyerek Karacabey hararından satın aldığımız Kıymetli adını koyduğumuz bir yarışdaki Arap tayını buraya koyduk. 15 civarında kişinin çalıştığı tesiste Kıymetli işçilerin maskotuydu. Arazide kendi başına dolaşır, çayırda yayılırdı. Babam hiç yüksünmez bazan Kıymetli'yı bizzat tumar eder, ahırını temizler, yemini, suyunu verir. Kıymetli 3 yaşına geldiğinde idman edilerek üzere Veli'endin'in yoluna tuttu. Çok başarılı bir at değildi ama birkaç yarış kazandı ve dereceye de girdi. Kıymetli başka güdince yerine Yale geldi. O da elimizde büyüdü.

■ **Keşke... Çalışanlarıyla diyalogu nasıldı Vâlâ Bey'in?**

Babamın çalışanlarıyla ilişkisi

■ **Akabeti** ne oldu bilmiyorum. ■ **Sonra...** ■ Babam Merdivenköy'den sonradan devretti, dolayısıyla bizim buradaki atçılık faaliyetimize de biniş oldu. Şimdi zaman zaman oradan geçiyorum. Dikilen devasa beton yapılarımızı gördüğümde eski günler aklıma geliyor, hüznüleniyorum. Keşke filmi geri sarmak mümkün olsa... ■ **Keşke... Çalışanlarıyla diyalogu nasıldı Vâlâ Bey'in?**

Babamın çalışanlarıyla ilişkisi

geçirdiniz sanırım...

■ Evet, bir hayli... Ben yularına ip bağlar Yalâ köpek gibi gezdirirdim. Çok iyi huylu, fakat gayet kanlı, enerjik bir taydı. Bir gün hızını alamamış tahminen 1.5 m. yüksekliğindeki duvardan atarken aşağıya yaralamış. Rahmetli Veteriner Ali Akıştı tedavi edip iyileştirmişti. Yale'de vakti geldiğinde sahaya gitti ve büyük bir sampiyon oldu.

■ **Sonra...**

■ Yalâ'den ayrıca bahsedeceğim. Merdivenköy'de büyüttüğümüz üçüncü at Bulurlu (Çamleca Bulurlu doğmuştu) adında bir İngiliz tayıydı ancak çok huysuz bir attı, koşmak nasip olmadı, babam at meraklısı bir dostuna hediye etti.

■ **Bulurlu'nun akabeti ne oldu?**

■ Akabeti ne oldu bilmiyorum.

■ **Sonra...**

■ Babam Merdivenköy'den sonradan devretti, dolayısıyla bizim buradaki atçılık faaliyetimize de biniş oldu. Şimdi zaman zaman oradan geçiyorum. Dikilen devasa beton yapılarımızı gördüğümde eski günler aklıma geliyor, hüznüleniyorum. Keşke filmi geri sarmak mümkün olsa... ■ **Keşke... Çalışanlarıyla diyalogu nasıldı Vâlâ Bey'in?**

Babamın çalışanlarıyla ilişkisi

■ **Yale ile epeyce gün**

YARIN: Kaan Sidar: Yale'de çok münis bir attı.